

8 ශ්‍රේණිය (2019)

භූගෝල විද්‍යාව

- පෘථිවි භ්‍රමණය ගනු : පෘථිවිය තම අක්ෂය වටා කැරකීමයි ,
- පෘථිවි භ්‍රමණය හිසා : දිවා හා රාත්‍රී ඇති වේ ,
වේලාවේ ප්‍රාදේශීය වෙනස්කම් ඇතිවේ ,
- පෘථිවි භ්‍රමණයේ දි : සූර්යයාට මුහුණ දෙන අර්ධයට දිවා කාලයක්
සූර්යයාට මුහුණ නොදෙන අර්ධයට සූර්යයා ලෝකය නොලැබීමෙන් රාත්‍රී
කාලයක් ඇති වේ ,
- දේශාංශ පිහිටීම මත : ලෝකයේ එක් එක් ප්‍රදේශවල වේලාවේ වෙනස්කම් වේ ,
- ලෝකයේ නැගෙනහිර පිහිටි දේශාංශ වලට කලින් හිරු උදාවන්නේ :
පෘථිවිය නැගෙනහිර සිට බටහිරට භ්‍රමණය වීම නිසයි
- පෘථිවිය සිය අක්ෂය වටා වරක් භ්‍රමණය : එනම් පැය 24 ක් තුළ 360° ක් ගමන් කරයි ,
- පැය 24 ක් තුළ 360° නම් : පැය 1 ක් තුළ = දේශාංශ 15 කි ,
- එම හිසා දේශාංශ 1 ක් ගමන් කිරීමට : විනාඩි 4 ක් ගත වේ ,
- මේ අනුව දේශාංශ 2 ක් අතර ස්ථානීය වේලාව වෙනස : විනාඩි 4 කි ,

සම්මත වේලාව

- ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් වේලාවක් භාවිතය සඳහා : පෘථිවිය සම්මත වේලා කලාප වලට බෙදා ඇත.
- පෘථිවිය දේශාංශ පදනම් කරගත් වේලා කලාප : 24 කි ,
- එක් එක් වේලා කලාපයක් තුළ : සම්මත වේලාවක් භාවිත වේ
- වැඩි දේශාංශ ව්‍යාප්තියක් ඇති රටවල සඳහා : වේලා කලාප කිහිපයක් වේ.

උදා : ඇමරිකා එකසත් ජනපදය / කැනඩාව / ඔස්ට්‍රේලියාව / රුසියාව ,

සම්මත වේලා කලාප (පිටු අංක 21)

- දේශාංශ 0° = ග්‍රීනිච් මධ්‍යස්ථ රේඛාවයි ,
- දූවිස ආරම්භ වන වේලාව , = මධ්‍යම රාත්‍රී 12 වේ
- රාත්‍රී 12 වන විට නැගෙනහිර දේශාංශ 15 කට වේලාව පෑ : 1 ක් බැගින් වැඩි වේ
- රාත්‍රී 12 වන විට බටහිර දේශාංශ 15 කට වේලාව : පැය 1ක් බැගින් අඩු වේ.
- දේශාංශ 180° : ජාත්‍යන්තර දින රේඛාවයි ,
- දේශාංශ 180° දෙපස වෙනස : දින 1 ක් ,

අභ්‍යාස :

01) සඳුදා දිනක ග්‍රීනිච් නගරයේ වේලාව මධ්‍යාහ්න 12,00 නම් , එම අවස්ථාවේ ,

- i ශ්‍රී ලංකාවේ වේලාව ,
- ii ඔස්ට්‍රේලියාවේ සිඩ්නි නගරයේ වේලාව ,
- iii ඇමරිකාවේ චිකාගෝ නගරයේ වේලාව

02) (පෙළ පොත ඇසුරින්) පිටු අංක 22 ක්‍රියාකාරකම්හි 3, 4 , 5 , ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු ලියන්න